

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
dla woj. opolskiego

SPIS TREŚCI:

PRIORYTETY DOSTĘPNE DLA PRZEDSIĘBIORSTW.....	2
Działanie 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach	2
Działanie 1.2 Infrastruktura B+R	4
Poddziałanie 2.1.2 Wsparcie TIK w przedsiębiorstwach.....	6
Poddziałanie 2.1.3 Nowe produkty i usługi w MSP na obszarach przygranicznych	7
Poddziałanie 2.1.4 Inwestycje dla Podmiotów Ekonomii Społecznej	9
Działanie 2.4 Współpraca gospodarcza i promocja	10
Poddziałanie 3.1.1 Strategie niskoemisyjne w miastach subregionalnych	11
Poddziałanie 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej	13
Poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych	15
Poddziałanie 3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej	17
Działanie 3.4 Efektywność energetyczna MSP.....	20
Działanie 5.1 Ochrona różnorodności biologicznej	22
Działanie 5.2 Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi	24
Poddziałanie 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura	25
Poddziałanie 5.3.2 Dziedzictwo kulturowe i kultura na obszarach przygranicznych	28
Poddziałanie 5.3.3 Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej	31
Działanie 5.4 Gospodarka wodno-ściekowa	33
Poddziałanie 10.1.1 Infrastruktura ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców regionu	35
Poddziałanie 10.1.2 Infrastruktura usług społecznych.....	37
Działanie 10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji	39
Działanie 10.3 E-usługi publiczne	41
DZIAŁANIA DOSTĘPNE DLA PRZEDSIĘBIORSTW POŚREDNIO	44
Poddziałanie 2.1.1 Nowe produkty i usługi	44
Działanie 3.3 Odnawialne źródła energii	45
DZIAŁANIA DOSTĘPNE DLA PODMIOTÓW INNYCH NIŻ PRZEDSIĘBIORSTWA... 48	
Poddziałanie 2.2.1 Przygotowanie terenów inwestycyjnych	48
Poddziałanie 2.2.2 Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej..	50
Poddziałanie 2.2.3 Przygotowanie terenów inwestycyjnych na obszarach przygranicznych	52
Działanie 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu	53
Poddziałanie 3.2.3 Efektywność energetyczna w mieszkalnictwie	56
Działanie 4.1 Mała retencja.....	58
Działanie 4.2 System wczesnego reagowania i ratownictwa	59
Działanie 6.1 Infrastruktura drogowa.....	60
Działanie 6.2 Nowoczesny transport kolejowy.....	62
Działanie 10.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.....	63

PRIORYTETY DOSTĘPNE DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Działanie 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) budowa, rozbudowa, zakup wyposażenia dla zaplecza badawczo-rozwojowego w celu rozwoju działalności innowacyjnej przedsiębiorstw;
- 2) finansowanie procesu powstawiania innowacji (od pomysłu do rynku) lub jego wybranych elementów tj.:
  - badań naukowych i przemysłowych,
  - prac rozwojowych (w tym etap prac demonstracyjnych),
  - linii pilotażowych,
  - działań w zakresie wczesnej walidacji produktów,
  - zaawansowanych zdolności produkcyjnych,
  - pierwszej produkcji;
- 3) wsparcie budowy, rozbudowy, zakupu wyposażenia dla zaplecza badawczo-rozwojowego w celu rozwoju działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, poprzez instrumenty finansowe.

Typ beneficjentów

- przedsiębiorstwa, w szczególności MSP,
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia

Warunki dla projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa oraz odbiorców ostatecznych instrumentów finansowych:

- 1) Realizowane będą jedynie projekty umożliwiające rozwój branż zidentyfikowanych jako inteligentne specjalizacje regionalne w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020*.
- 2) Warunkiem przyznania pomocy w zakresie realizacji projektów innowacyjnych i prowadzenia prac B+R będzie posiadanie przez przedsiębiorstwa planów dotyczących prac B+R.

- 3) Premiowane będą projekty ograniczające presję na środowisko, w tym m.in. ograniczenie emisji i substancji do środowiska.
- 4) Duże przedsiębiorstwa mogą być wspierane tylko w przypadku, gdy zapewnione jest rozpowszechnianie wyników badań i rozwoju w gospodarce regionalnej.
- 5) W przypadku dużych przedsiębiorstw premiowane będą projekty realizowane we współpracy z MSP lub organizacjami pozarządowymi i instytucjami badawczymi.
- 6) W ramach działania 1.1. wspierane będą przedsięwzięcia do etapu pierwszej produkcji włącznie. Nie mogą istnieć samodzielne projekty składające się tylko z pierwszej produkcji.
- 7) Projekty dotyczące wyłącznie budowy, rozbudowy będą wspierane w formie instrumentów finansowych.
- 8) Wspieraniem dotacyjnym objęte będą projekty uwzględniające finansowanie procesu innowacji (jako element lub indywidualny projekt).

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty nieobjęte pomocą publiczną: 85%

Projekty objęte regionalną pomocą inwestycyjną:

- Mikro i małe przedsiębiorstwa: 55 %;
- Średnie przedsiębiorstwa: 45 %;
- Duże przedsiębiorstwa: 35 %.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Pożyczki:

Minimalna wartość projektu – 2 mln PLN;

Maksymalna wartość projektu - 20 mln PLN.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Instrumenty finansowe

W województwie opolskim wspierane będą fundusze pożyczkowe oraz fundusze poręczeniowe udzielające wsparcia przedsiębiorstwom z sektora MSP.

Zgodnie z wynikami oceny ex-ante instrumentów finansowych w RPO WO 2014-2020 w PI 1b rekomendowane jest zastosowanie funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych.

Planuje się system wdrażania, w którym zgodnie z art. 38 Rozporządzenia ogólnego

Instytucja Zarządzająca powierza zadania wykonawcze podmiotowi prawa publicznego lub

prywatnego, wybranemu zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi. System ten podobny będzie do obowiązującego w latach 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca (lub Instytucja Pośrednicząca działająca w jej imieniu) dokona wyboru pośredników finansowych. Wybór ten dokonywany będzie w oparciu o ustawę z dnia 24 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Nie wyklucza się możliwości, że zasady wdrażania instrumentów finansowych zostaną dodatkowo określone w wytycznych programowych opracowanych przez IZRPO WO

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

- 1) Fundusze pożyczkowe;
- 2) Fundusze poręczeniowe.

Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych

Przedsiębiorstwa z sektora MSP

Działanie 1.2 Infrastruktura B+R

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone urynekowanie działalności badawczorozwojowej

Przykładowe rodzaje projektów

Inwestycje w infrastrukturę oraz wyposażenie B+R jednostek naukowych i szkół wyższych zgodnie z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami.

Typ beneficjentów

- szkoły wyższe,
- jednostki naukowe,
- przedsiębiorstwa (jedynie jako partner w projekcie, członek konsorcjum).
- konsorcja naukowe składające się z ww. beneficjentów⁴

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Działanie jest przeznaczone wyłącznie dla przedsięwzięć ujętych w Kontrakcie Terytorialnym.
- 2) Jedynie projekty uzgodnione na szczeblu przedstawiciela ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, ministra właściwego ds. nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju mogą uczestniczyć w konkursowej procedurze wyboru projektów.

- 3) Projekty realizowane w ramach działania muszą wykazywać pełną zgodność z Umową Partnerstwa tj.:
- przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji;
  - przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R charakteryzuje możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych;
  - nowe przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R w jednostkach naukowych może otrzymać wsparcie jedynie gdy stanowi element dopełniający istniejące zasoby, w tym powstałe w ramach wsparcia udzielonego w ramach perspektywy 2007-2013,
  - przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R służy realizacji wskazanych w projekcie badań (konieczne jest przedstawienie opisu prac B+R, których realizacji będzie służyła dofinansowywana infrastruktura oraz opisu ich zastosowania w gospodarce);
  - powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów/osób spoza jednostki otrzymującej wsparcie.
- 4) Realizowane będą jedynie projekty umożliwiające rozwój branż zidentyfikowanych jako inteligentne specjalizacje regionalne w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020*.
- 5) Wsparciem nie mogą być objęte wydatki związane z obsługą techniczną oraz utrzymaniem obiektów infrastruktury.
- 6) Wskaźnik dotyczący udziału przychodów z sektora biznesowego w ogólnych przychodach jednostki realizującej projekt będzie monitorowany we wszystkich projektach realizowanych w ramach działania 1.2.
- 7) W projektach dofinansowanych w działaniu 1.2 nastąpi proporcjonalne pomniejszenie przyznanego dofinansowania jeżeli na koniec okresu kwalifikowalności nie będzie wystarczających dowodów, że poprzez wykorzystanie współfinansowanej infrastruktury, beneficjent projektu osiągnął znaczący i proporcjonalny do poziomu wkładu EFRR wzrost współpracy z sektorem biznesowym.
- 8) Wsparcie infrastruktury B+R uzależnione jest m.in. od oceny biznes planu przedsięwzięcia zawierającego informację nt. przyszłego wykorzystania infrastruktury i wykazania, że będzie ona używana przez i na rzecz przedsiębiorstw.
- 9) W przypadku zastosowania mechanizmu podziału projektu na część gospodarczą i niegospodarczą:
- działalność gospodarcza i niegospodarcza są wyodrębnione księgowo;
  - część projektu przeznaczona do wykorzystania gospodarczego i tym samym objęta pomocą publiczną, jest nie mniejsza niż 30% wartości kosztów kwalifikowalnych w projekcie;
  - udział wkładu własnego wnioskodawcy w części gospodarczej projektu wynosi min. 50% wartość kosztów kwalifikowalnych tej części projektu;
  - budżet projektu przewiduje, że wkład własny wnioskodawcy w części gospodarczej projektu współfinansowany jest ze środków pochodzących od

jednostki naukowej/ konsorcjum naukowego/uczelnii/ konsorcjum uczelni;
premiowanie będą projekty zapewniające także wkład przedsiębiorcy;

- część niegospodarcza projektu może stanowić nie więcej niż 70% wartości kosztów kwalifikowalnych w projekcie.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z rozporządzeniem ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w sprawie udzielania pomocy na projekty w zakresie badań i rozwoju w ramach regionalnych programów operacyjnych.

Projekty nie objęte w całości pomocą publiczną: zastosowanie mechanizmu rozdzielania projektu na część gospodarczą i niegospodarczą:

Część gospodarcza – 50%;

Część niegospodarcza – 85%.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 2.1.2 Wsparcie TIK w przedsiębiorstwach

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MSP.

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) wsparcie rozwoju współpracy między przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne (B2B);
- 2) wsparcie procesów informatyzacji wewnętrznej przedsiębiorstw, wykorzystania najnowszych osiągnięć technologicznych i organizacyjnych dla wprowadzenia procesów modernizacyjnych wspomagających bieżącą działalność firm (B2E);
- 3) wykorzystanie TIK w relacjach pomiędzy przedsiębiorcą a klientem (B2C).

Typ beneficjentów

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, zgodnie z definicją w załączniku 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Priorytetowe traktowane będą inwestycje zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.
- 2) Dodatkowe preferencje przewiduje się dla przedsiębiorstw ekologicznych oraz inwestycji ekologicznych.
- 3) Odrębne kryteria wyboru przedsięwzięć zostaną także zastosowane w przypadku przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju (działających do 24 miesięcy) oraz nowozałożonych (start-up).

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty objęte pomocą *de minimis* – 70%

Projekty objęte regionalną pomocą inwestycyjną:

- Średnie przedsiębiorstwa – 45%
- Mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 2.1.3 Nowe produkty i usługi w MSP na obszarach przygranicznych

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MSP.

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) wdrażanie innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych, zwłaszcza wypracowanych w ramach OP I;
- 2) inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług;
- 3) inwestycje w rozwój przedsiębiorstw zwiększające skalę ich działalności, wzrost zasięgu oferty;

Typ beneficjentów

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, zgodnie z definicją w załączniku 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Priorytetowe traktowane będą inwestycje zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.
- 2) Dodatkowe preferencje przewiduje się dla przedsiębiorstw ekologicznych oraz inwestycji ekologicznych.
- 3) Odrębne kryteria wyboru przedsięwzięć zostaną także zastosowane w przypadku przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju (działających do 24 miesięcy) oraz nowozałożonych (start-up).

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty objęte pomocą de minimis – 70%

Projekty objęte regionalną pomocą inwestycyjną:

- Średnie przedsiębiorstwa – 45%
- Mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 2.1.4 Inwestycje dla Podmiotów Ekonomii Społecznej

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MSP

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) wdrażanie innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych, zwłaszcza wypracowanych w ramach OP I;
- 2) inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług;
- 3) inwestycje w rozwój przedsiębiorstw zwiększające skalę ich działalności, wzrost zasięgu oferty.

Typ beneficjentów

- podmioty ekonomii społecznej - mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, zgodnie z definicją w załączniku 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Priorytetowe traktowane będą inwestycje zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.
- 2) Dodatkowe preferencje przewiduje się dla przedsiębiorstw oraz inwestycji ekologicznych.
- 3) Odrębne kryteria wyboru przedsięwzięć zostaną także zastosowane w przypadku przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju (działających do 24 miesięcy) oraz nowozałożonych (start-up).

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty objęte pomocą de minimis – 70%

Projekty objęte regionalną pomocą inwestycyjną:

- Średnie przedsiębiorstwa – 45%
- Mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 2.4 Współpraca gospodarcza i promocja

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MSP

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) wsparcie opracowania nowych (a także aktualizacji/modyfikacji istniejących) modeli biznesowych MSP, w tym strategii dla działań międzynarodowych, otwieranie nowych kanałów biznesowych, dywersyfikacji geograficznej lub sektorowej;
- 2) wsparcie współpracy gospodarczej przedsiębiorstw w wymiarze krajowym i międzynarodowym;
- 3) promocja przedsiębiorstw, w tym udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych, m.in. w targach, pokazach technologii, jedynie jako mniejsza część projektu, znajdująca uzasadnienie w strategii rozwoju przedsiębiorstwa lub wprowadzonych nowych modelach biznesowych.

Typ beneficjentów

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa¹⁵, zgodnie z definicją w załączniku 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, mające prawną siedzibę na terenie województwa opolskiego.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Priorytetowo traktowane będą inwestycje zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.
- 2) Dodatkowe preferencje przewiduje się dla przedsiębiorstw ekologicznych oraz inwestycji ekologicznych.
- 3) Odrębne kryteria wyboru przedsięwzięć zostaną zastosowane w przypadku przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju (działających do 24 miesięcy) oraz nowozałożonych (start-up).

- 4) Promocja przedsiębiorstw, produktów i usług, w tym udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych, m.in. w targach, pokazach technologii, znajdujących uzasadnienie w strategii rozwoju przedsiębiorstwa lub wprowadzonych nowych modeli biznesowych, może stanowić mniejszą część kosztów projektów (weryfikacja prowadzona będzie poprzez kryteria wyboru projektów).

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
70%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Instrumenty finansowe
Nie dotyczy

Poddziałanie 3.1.1 Strategie niskoemisyjne w miastach subregionalnych

Cel i uzasadnienie działania

Lepsza jakość powietrza poprzez wsparcie transportu publicznego.

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) budowa, przebudowa infrastruktury transportu publicznego w celu ograniczania ruchu drogowego w centrach miast;
- 2) zakup niskoemisyjnego taboru dla transportu publicznego (autobusy, busy);
- 3) wyposażenie taboru autobusowego dla transportu publicznego w systemy redukcji emisji;
- 4) rozwiązania z zakresu organizacji ruchu, ułatwiające sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej, w tym zapewnienie dróg dostępu do bezpiecznych przystanków (m.in. zatoki autobusowe, bus pasy);
- 5) infrastruktura służąca obsłudze pasażerów zapewniająca m.in. interaktywną informację pasażerską;
- 6) infrastruktura dla ruchu rowerowego i pieszego;
- 7) systemy pomiaru i informowania o poziomach zanieczyszczeń jakości powietrza;
- 8) inne projekty wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ochrony powietrza, w szczególności:

- budowa lub przebudowa sieci ciepłowniczej i chłodniczej w celu przyłączenia nowych odbiorców do sieci i redukcji strat energii w procesie dystrybucji ciepła;
- modernizacja sieci ciepłej/chłodniczej w celu redukcji strat energii w procesie dystrybucji ciepła, również poprzez wdrażanie systemów zarządzania ciepłem i chłodem wraz z infrastrukturą wspomagającą.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną,
- przedsiębiorstwa. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego) lub podmioty wybrane zgodnie z Ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym..

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Wsparcie otrzymają projekty wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej, przygotowanych przez władze samorządowe, dotyczące w szczególności infrastruktury transportu publicznego, tj. planów zrównoważonej mobilności miejskiej.
- 2) W przypadku projektów dotyczących dróg, inwestycje mogą być realizowane pod warunkiem ujęcia ich zakresu w przygotowanych planach gospodarki niskoemisyjnej lub planach zrównoważonej mobilności miejskiej. Jednocześnie inwestycje w drogi lokalne i regionalne możliwe są jedynie jako niezbędny i uzupełniający element projektu dot. systemu zrównoważonej mobilności miejskiej
- 3) Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach PI 4e.
- 4) Dofinansowanie otrzymają projekty spełniające kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami społeczno-gospodarczymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych.
- 5) Priorytetowo traktowane będą inwestycje charakteryzujące się znacznym wkładem w redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%

Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z wytycznymi lub rozporządzeniem określonymi w pkt 23.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej

Cel i uzasadnienie działania

Lepsza jakość powietrza poprzez wsparcie transportu publicznego.

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) budowa, przebudowa infrastruktury transportu publicznego w celu ograniczania ruchu drogowego w centrach miast;
- 2) rozwiązania z zakresu organizacji ruchu, ułatwiające sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej, w tym zapewnienie dróg dostępu do bezpiecznych przystanków (m.in. zatoki autobusowe, bus pasy);
- 3) infrastruktura służąca obsłudze pasażerów zapewniająca m.in. interaktywną informację pasażerską;
- 4) infrastruktura dla ruchu rowerowego i pieszego;

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną,
- przedsiębiorstwa. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego

(również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego) lub podmioty wybrane zgodnie z Ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym..
Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

1) Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Wsparcie otrzymają projekty wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej, przygotowanych przez władze samorządowe, dotyczące w szczególności infrastruktury transportu publicznego, tj. planów zrównoważonej mobilności miejskiej.
- 2) W przypadku projektów dotyczących dróg, inwestycje mogą być realizowane pod warunkiem ujęcia ich zakresu w przygotowanych planach gospodarki niskoemisyjnej, planach zrównoważonej mobilności miejskiej lub w ramach ZIT. Jednocześnie inwestycje w drogi lokalne i regionalne możliwe są jedynie jako niezbędny i uzupełniający element projektu dot. systemu zrównoważonej mobilności miejskiej.
- 3) Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach PI 4e.
- 4) Dofinansowanie otrzymają projekty spełniające kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami społeczno-gospodarczymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych.
- 5) Priorytetowo traktowane będą inwestycje charakteryzujące się znacznym wkładem w redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w tym m.in.:
  - a) ocieplenie obiektu,
  - b) wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne,
  - c) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji,
  - d) instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,
  - e) instalacja systemów chłodzących, w tym również z OZE.
- 2) audyty energetyczne dla sektora publicznego jako element kompleksowy projektu.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- jednostki naukowe,
- szkoły wyższe,
- przedsiębiorstwa. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno prywatnego).
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- organizacje pozarządowe,
- przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO) jedynie jako partner jednego z ww. podmiotów

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Warunkiem obligatoryjnym dla realizacji projektu w ramach działania jest istnienie *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej* dla obszaru planowanego do objęcia wsparciem.

- 2) Warunkiem wstępnym wsparcia dla inwestycji jest przeprowadzenia audytu energetycznego stanowiącego kompleksowy element projektu.
- 3) Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.
- 4) Priorytetowo będą wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii.
- 5) Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.
- 6) Wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Przez znaczne zwiększenie efektywności energetycznej należy rozumieć redukcję zużycia energii o co najmniej 25%.
- 7) Inwestycje w indywidualne urządzenia do ogrzewania (indywidualne źródła ciepła) muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii (powyżej 25%). Projekty mogą być wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Preferencje uzyskają projekty, w efekcie których osiągnięta zostanie oszczędność energii na poziomie co najmniej 60%. Do dofinansowania nie będą kwalifikowały się przedsięwzięcia zakładające oszczędność energii poniżej 25%. Dane bazowe powinny wynikać z audytu energetycznego.
- 8) Dofinansowanie uzyskają projekty spełniające kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami w stosunku do planowanych nakładów finansowych, przy czym priorytetowo traktowane będą inwestycje dotyczące budynków o znaczącej funkcji społecznej.
- 9) W przypadku indywidualnych źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanego paliwa).
- 10) Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny charakteryzować się minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.
- 11) Wsparcie projektów uwarunkowane będzie wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń.
- 12) Preferowane będzie wsparcie udzielane poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).
- 13) W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb zdrowotnych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.
- 14) Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej, będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty nieobjęte pomocą publiczną - 85%

Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1363)

W przypadku projektów państwowych jednostek budżetowych 100 %

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 3.2.2 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Aglomeracji Opolskiej

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w tym m.in.:
  - a) ocieplenie obiektu,
  - b) wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne,
  - c) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji,
  - d) instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,
  - e) instalacja systemów chłodzących, w tym również z OZE.
- 2) Audyty energetyczne dla sektora publicznego jako element kompleksowy projektu.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego,

- jednostki sektora finansów publicznych,
- jednostki naukowe,
- szkoły wyższe,
- przedsiębiorstwa. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów
- Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- organizacje pozarządowe,
- przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO) jedynie jako partner jednego z ww. podmiotów.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Warunkiem obligatoryjnym dla realizacji projektu w ramach działania jest posiadanie *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej* dla obszaru planowanego do objęcia wsparciem.
- 2) Warunkiem wstępnym wsparcia dla inwestycji jest przeprowadzenie audytu energetycznego stanowiącego kompleksowy element projektu.
- 3) Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.
- 4) Priorytetowo będą wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii.
- 5) Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz
- 3) przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.
- 6) Wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Przez znaczne zwiększenie efektywności energetycznej należy rozumieć redukcję zużycia energii o co najmniej 25%.
- 7) Inwestycje w indywidualne urządzenia do ogrzewania (indywidualne źródła ciepła) muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii (powyżej 25%). Projekty mogą być wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Preferencje uzyskają projekty, w efekcie których osiągnięta zostanie oszczędność energii na poziomie co najmniej 60%. Do

- dofinansowania nie będą kwalifikowały się przedsięwzięcia zakładające oszczędność energii poniżej 25%. Dane bazowe powinny wynikać z audytu energetycznego.
- 8) Dofinansowanie uzyskają projekty spełniające kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami w stosunku do planowanych nakładów finansowych, przy czym priorytetowo traktowane będą inwestycje dotyczące budynków o znaczącej funkcji społecznej.
  - 9) W przypadku indywidualnych źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalnego paliwa).
  - 10) Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny charakteryzować się minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.
  - 11) Wsparcie projektów uwarunkowane będzie wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń.
  - 12) Preferowane powinno być wsparcie udzielane poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).
  - 13) W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb zdrowotnych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.
  - 14) Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej, będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty nieobjęte pomocą publiczną - 15%

Projekty objęte pomocą publiczną – odpowiednio zależny od wysokości maksymalnego % poziomu dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu

W przypadku projektów państwowych jednostek budżetowych – 0%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 3.4 Efektywność energetyczna MSP

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona efektywność energetyczna MSP

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) zastosowanie energooszczędnych (energia elektryczna, ciepło, chłód, woda) technologii produkcji i użytkowania energii;
- 2) zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa, wprowadzanie systemów zarządzania energią;
- 3) zastosowanie energooszczędnych technologii w przedsiębiorstwach;
- 4) głęboka modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach;
- 5) instalacje służące do wytwarzania, przetwarzania, magazynowania oraz przesyłu energii ze źródeł odnawialnych, jako uzupełniający element projektu;
- 6) audyt energetyczny dla MSP jako element kompleksowy projektu;
- 7) wsparcie zastosowania energooszczędnych (energia elektryczna, ciepło, chłód, woda) technologii produkcji i użytkowania energii, poprzez instrumenty finansowe;
- 8) wsparcie zastosowania technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa, wprowadzania systemów zarządzania energią, poprzez instrumenty finansowe;
- 9) wsparcie zastosowania energooszczędnych technologii w przedsiębiorstwach, poprzez instrumenty finansowe;
- 10) wsparcie głębokiej modernizacji energetycznej budynków w przedsiębiorstwach, poprzez instrumenty finansowe;
- 11) wsparcie instalacji służących do wytwarzania, przetwarzania, magazynowania oraz przesyłu energii ze źródeł odnawialnych, jako uzupełniający element projektu, poprzez instrumenty finansowe;
- 12) wsparcie audytu energetycznego dla MSP jako element kompleksowy projektu, poprzez instrumenty finansowe.

Typ beneficjentów

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (W tym przedsiębiorstwa z branży rolno-spożywczej nie prowadzące produkcji podstawowej produktów rolnych, zgodnie z art. 2 pkt. 9 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014), zgodnie z definicją w załączniku 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego

podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Warunki dla projektów realizowanych przez MSP oraz odbiorców ostatecznych instrumentów finansowych:

- 1) Wsparciem dotacyjnym mogą być objęte przedsiębiorstwa z podregionu nyskiego (wg klasyfikacji NUTS3).
- 2) Wsparciem w formie instrumentów finansowych zostanie objęty cały obszar województwa opolskiego.
- 3) Warunkiem wstępnym przyznania wsparcia dla inwestycji jest przeprowadzenie audytu energetycznego stanowiącego kompleksowy element projektu.
- 4) Dofinansowanie uzyskają projekty spełniające kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami w stosunku do planowanych nakładów finansowych, przy czym priorytetowo traktowane będą inwestycje, w których efektywność interwencji będzie wyższa (np. poprzez przyznanie premii punktowej za innowacyjność projektu).
- 5) Preferencje uzyskają projekty, w efekcie których osiągnięta zostanie oszczędność energii na poziomie co najmniej 60%, natomiast do dofinansowania nie będą kwalifikowały się przedsięwzięcia zakładające oszczędność energii poniżej 25%.
- 6) Wspierane przedsięwzięcia będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie konkretnych celów: racjonalizacji zużycia, oszczędności energii i/lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- 7) Działania z zakresu zwiększenia efektywności muszą być prowadzone w powiązaniu z głęboką modernizacją energetyczną budynków.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Projekty objęte pomocą publiczną - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1363).

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Pożyczki:

Minimalna wartość projektu wynosi 2 mln PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

W województwie opolskim wspierane będą fundusze pożyczkowe oraz fundusze poręczeniowe udzielające wsparcia przedsiębiorstwom z sektora MSP. Zgodnie z wynikami oceny ex-ante instrumentów finansowych w RPO WO 2014-2020 w PI 4b rekomendowane jest zastosowanie funduszy pożyczkowych.

Planuje się system wdrażania, w którym zgodnie z art. 38 Rozporządzenia ogólnego Instytucja Zarządzająca powierza zadania wykonawcze podmiotowi prawa publicznego lub prywatnego, wybranemu zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi. System ten podobny będzie do obowiązującego w latach 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca (lub Instytucja Pośrednicząca działająca w jej imieniu) dokona wyboru pośredników finansowych. Wybór ten dokonywany będzie w oparciu o ustawę z dnia 24 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Nie wyklucza się możliwości, że zasady wdrażania instrumentów finansowych zostaną dodatkowo określone w wytycznych programowych opracowanych przez IZRPO WO.

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania Fundusze pożyczkowe

Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych

Przedsiębiorstwa z sektora MSP zamierzające zmniejszyć energochłonność procesów produkcyjnych, a także zwiększać efektywność energetyczną.

Działanie 5.1 Ochrona różnorodności biologicznej

Cel i uzasadnienie działania

Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) reintrodukcja, ochrona *ex situ*, ochrona *in situ* gatunków zagrożonych, ochrona i odbudowa zdegradowanych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych, m.in. na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000);
- 2) tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime;
- 3) budowa, rozbudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów oraz infrastruktury towarzyszącej, niezbędnych do realizacji zadań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej oraz prowadzenia działalności w zakresie edukacji ekologicznej;
- 4) podniesienie standardu bazy technicznej i wyposażenia parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody;
- 5) opracowanie planów/programów ochrony dla parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000) oraz pozostałych obszarów cennych przyrodniczo (z wyłączeniem obszarów Natura 2000), inwentaryzacji przyrodniczej;

6) tworzenie nowych oraz ochrona, pielęgnacja i konserwacja istniejących pomników przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych;

7) wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- Parki Krajobrazowe;
- rezerwaty przyrody;
- organizacje pozarządowe, w tym ekologiczne prowadzące działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania;
- jednostki sektora finansów publicznych;
- uczelnie wyższe;
- przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego)).

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

1) Elementy infrastruktury, w tym turystycznej, stanowiąc będą uzupełniający element projektów realizowanych w ramach PI 6d i wspierane będą tylko wówczas, gdy istnieje będzie ich bezpośredni związek z promocją różnorodności biologicznej i ochroną przyrody.

2) Priorytetowo traktowane będą inwestycje realizowane na terenie parków krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000). Finansowanie programu Natura 2000 będzie zgodne z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 w ramach Wieloletniego Programu Finansowania UE w latach 2014-2020, opracowanymi zgodnie z art. 8 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Realizacja projektów na obszarach Natura 2000 może być prowadzona jedynie w obrębie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85 %

W przypadku projektów państwowych jednostek budżetowych 100 %

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 5.2 Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Budowa, rozbudowa, modernizacja punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wraz z punktami napraw.
- 2) Budowa, rozbudowa, modernizacja i/lub zakup instalacji do odzysku odpadów.
- 3) Budowa, rozbudowa, modernizacja i/lub zakup instalacji do recyklingu odpadów.
- 4) Zwiększenie zasięgu oddziaływania istniejących systemów segregacji odpadów poprzez budowę obiektów lub zakup urządzeń wchodzących w skład systemów zbiórki odpadów ze strumienia odpadów komunalnych;
- 5) Prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych związanych z gospodarką odpadami.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządów terytorialnych,
- przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).),

- jednostki sektora finansów publicznych,
- organizacje pozarządowe.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

1) Warunkiem wsparcia inwestycji będzie ich uwzględnienie w planach inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zatwierdzonych przez Ministra Środowiska.

2) Projekty będą zaplanowane w oparciu o selektywną zbiórkę odpadów u źródła.

Priorytetowo traktowane będą zintegrowane inwestycje, obejmujące m.in. zakres selektywnej zbiórki odpadów, przetwarzanie odpadów i przygotowania do recyklingu.

3) Wspierane będą kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami, w których nie uwzględniono komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów wraz z odzyskiem energii

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Zgodnie z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami komunalnymi

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona dostępność zasobów kulturowych regionu

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Przebudowa, remont, zakup wyposażenia dla obiektów kultury, służące podwyższeniu standardu technicznego, w tym dostosowaniu do wymogów bezpieczeństwa wynikających z aktualnych przepisów prawa, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 2) Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa naturalnego, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 3) Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowania terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego, dostosowanie tych obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jedynie jako element uzupełniający projektu.
- 4) Przebudowa lub remont budynków wraz z wyposażeniem pomieszczeń do właściwego przechowywania zbiorów oraz ich zabezpieczenia.
- 5) Konserwacja muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych.
- 6) Działania edukacyjne, informacyjne jako integralny element projektu.
- 7) Działania dotyczące wykorzystania, rozwoju aplikacji i usług teleinformatycznych związanych z kulturą i turystyką jako integralny element projektu.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- instytucje kultury;
- jednostki sektora finansów publicznych;
- przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwa opolskiego, powiat, gmina. Miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).).

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć 5 mln euro.
- 2) W zakresie projektów dotyczących obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na

obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii – koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.

3) W ramach projektów mieszczących się w zakresie obszarów tematycznych:

a) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomości, jak i ruchomych),

b) projekty dotyczące rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich,

c) projekty dotyczące rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich,

d) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomości zabytków techniki, - koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.

4) W trakcie oceny projektów brane będą pod uwagę aspekty związane z przystosowaniem do zmian klimatycznych, w tym osiągnięcia najlepszych efektów środowiskowych.

5) Dopuszcza się inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych.

6) W projektach musi zostać wykazane zrównoważenie finansowe, trwałość ich finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz dotyczących popytu oraz przychodów generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta, oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów.

7) Projekty powinny dostarczyć wymierne i długofalowe korzyści społeczno-gospodarcze, w szczególności tworzenie nowych miejsc pracy, poprzez zwiększenie potencjału turystycznego.

8) Przedsięwzięcia wspierające zrównoważoną turystykę, kulturę i dziedzictwo naturalne powinny stanowić część terytorialnej strategii dla konkretnych obszarów.

1) Maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć 5 mln euro.

2) W zakresie projektów dotyczących obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii – koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.

3) W ramach projektów mieszczących się w zakresie obszarów tematycznych:

a) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomości, jak i ruchomych),

b) projekty dotyczące rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich,

c) projekty dotyczące rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich,

d) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomości zabytków techniki, - koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.

4) W trakcie oceny projektów brane będą pod uwagę aspekty związane z przystosowaniem do zmian klimatycznych, w tym osiągnięcia najlepszych efektów środowiskowych.

5) Dopuszcza się inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych.

6) W projektach musi zostać wykazane zrównoważenie finansowe, trwałość ich finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz dotyczących popytu oraz przychodów

generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta, oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów.

7) Projekty powinny dostarczyć wymierne i długofalowe korzyści społeczno-gospodarcze, w szczególności tworzenie nowych miejsc pracy, poprzez zwiększenie potencjału turystycznego.

8) Przedsięwzięcia wspierające zrównoważoną turystykę, kulturę i dziedzictwo naturalne powinny stanowić część terytorialnej strategii dla konkretnych obszarów.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

- 85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną,

W przypadku projektów państwowych jednostek budżetowych - 100 %

Projekty objęte pomocą publiczną - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1364).

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 5.3.2 Dziedzictwo kulturowe i kultura na obszarach przygranicznych

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona dostępność zasobów kulturowych regionu

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Przebudowa, remont, zakup wyposażenia dla obiektów kultury, służące podwyższeniu standardu technicznego, w tym dostosowaniu do wymogów bezpieczeństwa wynikających z aktualnych przepisów prawa, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 2) Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa naturalnego, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- 3) Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowania terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego, dostosowanie tych obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jedynie jako element uzupełniający projektu.
- 4) Przebudowa lub remont budynków wraz z wyposażeniem pomieszczeń do właściwego przechowywania zbiorów oraz ich zabezpieczenia.
- 5) Konserwacja muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych.
- 6) Działania edukacyjne, informacyjne jako integralny element projektu.
- 7) Działania dotyczące wykorzystania, rozwoju aplikacji i usług teleinformatycznych związanych z kulturą i turystyką jako integralny element projektu.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- instytucje kultury;
- jednostki sektora finansów publicznych;
- przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwa opolskiego, powiat, gmina. Miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).).

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć 5 mln euro.
- 2) W zakresie projektów dotyczących obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii - koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.
- 3) W ramach projektów mieszczących się w zakresie obszarów tematycznych:
  - a) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomości, jak i ruchomych),

- b) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomych zabytków techniki, - koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.
- 4) W trakcie oceny projektów brane będą pod uwagę aspekty związane z przystosowaniem do zmian klimatycznych, w tym osiągnięcia najlepszych efektów środowiskowych.
- 5) Dopuszcza się inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych.
- 6) W projektach musi zostać wykazane zrównoważenie finansowe, trwałość ich finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz dotyczących popytu oraz przychodów generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta, oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów.
- 7) Projekty powinny dostarczyć wymierne i długofalowe korzyści społeczno-gospodarcze, w szczególności tworzenie nowych miejsc pracy, poprzez zwiększenie potencjału turystycznego.
- 8) Przedsięwzięcia wspierające zrównoważoną turystykę, kulturę i dziedzictwo naturalne powinny stanowić część terytorialnej strategii dla konkretnych obszarów.
- 9) W ramach działania nie będą finansowane projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale.
- 10) Wsparcie nie zostanie udzielone na projekty dotyczące budowy od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów państwowych jednostek budżetowych 100 %

Projekty objęte pomocą publiczną - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1364).

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 5.3.3 Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona dostępność zasobów kulturowych regionu

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Przebudowa, remont, zakup wyposażenia dla obiektów kultury, służące podwyższeniu standardu technicznego, w tym dostosowaniu do wymogów bezpieczeństwa wynikających z aktualnych przepisów prawa, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 2) Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa naturalnego, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 3) Budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, informacyjnej oraz zagospodarowania terenu wokół obiektów dziedzictwa kulturowego lub naturalnego, dostosowanie tych obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jedynie jako element uzupełniający projektu.
- 4) Przebudowa lub remont budynków wraz z wyposażeniem pomieszczeń do właściwego przechowywania zbiorów oraz ich zabezpieczenia.
- 5) Konserwacja muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych.
- 6) Działania edukacyjne, informacyjne jako integralny element projektu.
- 7) Działania dotyczące wykorzystania, rozwoju aplikacji i usług teleinformatycznych związanych z kulturą i turystyką jako integralny element projektu.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- instytucje kultury
- jednostki sektora finansów publicznych
- przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwa opolskiego, powiat, gmina. Miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-privatnego).)

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego

podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć 5 mln euro.
- 2) W zakresie projektów dotyczących obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii – koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.
- 3) W ramach projektów mieszczących się w zakresie obszarów tematycznych:
  - a) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomości, jak i ruchomych),
  - b) projekty dotyczące rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich,
  - c) projekty dotyczące rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich,
  - d) projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomości zabytków techniki, - koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 2 mln euro.
- 4) W trakcie oceny projektów brane będą pod uwagę aspekty związane z przystosowaniem do zmian klimatycznych, w tym osiągnięcia najlepszych efektów środowiskowych.
- 5) Dopuszcza się inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych.
- 6) W projektach musi zostać wykazane zrównoważenie finansowe, trwałość ich finansowania w okresie eksploatacyjnym, z uwzględnieniem prognoz dotyczących popytu oraz przychodów generowanych przez bezpośrednich użytkowników, a także z uwzględnieniem środków własnych beneficjenta, oraz subwencji ze strony właściwych podmiotów.
- 7) Projekty powinny dostarczyć wymierne i długofalowe korzyści społeczno-gospodarcze, w szczególności tworzenie nowych miejsc pracy, poprzez zwiększenie potencjału turystycznego.
- 8) Przedsięwzięcia wspierające zrównoważoną turystykę, kulturę i dziedzictwo naturalne powinny stanowić część terytorialnej strategii dla konkretnych obszarów.
- 9) W ramach działania nie będą finansowane projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale.
- 10) Wsparcie nie zostanie udzielone na projekty dotyczące budowy od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

- 85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną,

W przypadku projektów państwowych jednostek budżetowych - 100 %

Projekty objęte pomocą publiczną - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i

zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1364).

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 5.4 Gospodarka wodno-ściekowa

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Budowa, rozbudowa, przebudowa, remont i/lub modernizacja urządzeń do odprowadzania ścieków w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2 tys. RLM do 10 tys. RLM) tj. sieci kanalizacji sanitarnej.
- 2) Budowa, rozbudowa, przebudowa, remont i/lub modernizacja urządzeń do oczyszczania ścieków w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2 tys. RLM do 10 tys. RLM) w tym:
  - a) oczyszczalnie ścieków, w tym inwestycje w zakresie instalacji służących do odwadniania osadów ściekowych,
  - b) inne urządzenia do gromadzenia, oczyszczania, i odprowadzania ścieków (tzw. przydomowe oczyszczalnie ścieków).
- 3) Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody (wyłącznie w powiązaniu z realizacją projektu dotyczącego gospodarowania ściekami).

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące

usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno prywatnego.);

- jednostki sektora finansów publicznych;
- organizacje pozarządowe.
- Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

1) Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie:

- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- *Master Plan dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG52*, który zawiera listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach 53 - dokument opracowany w toku aktualizacji KPOŚK.

2) W ramach działania nie będą realizowane projekty związane wyłącznie z zaopatrzeniem w wodę. Interwencja w tym zakresie może stanowić mniejszą część projektu dotyczącego gospodarowania ściekami.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej – zgodnie z zasadami dotyczącymi rekompensat z tytułu świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 10.1.1 Infrastruktura ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców regionu

Cel i uzasadnienie działania

Infrastruktura ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców regionu

Przykładowe rodzaje projektów

Inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie:

- 1) w celu poprawy ogólnej wydajności usług medycznych w zakresie opieki nad matką i dzieckiem;
- 2) w celu poprawy ogólnej wydajności usług medycznych w zakresie opieki nad osobami starszymi, w tym osobami z niepełnosprawnościami;
- 3) podnoszące wydajność leczenia chorób cywilizacyjnych, w tym nowotworów złośliwych;
- 4) podnoszące wydajność usług medycznych w zakresie anestezjologii oraz intensywnej terapii.

Typ beneficjentów

1) w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych⁵⁸ udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej:

- jednostki wykonujące działalność leczniczą,
- jednostki udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z wyłączeniem tych, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach PO IS 2014-2020 (wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne);

2) w przypadku pozostałych projektów - podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, tj.:

- publiczne zakłady opieki zdrowotnej, w tym m.in. jednostki budżetowe,
- przedsiębiorcy,
- lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej (z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach PO IS 2014-2020

- wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne).

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Projekty będą kwalifikowalne jeśli są zgodne z Planem działań w sektorze zdrowia, uzgodnionym przez Komitet Sterujący.
- 2) Realizowane wsparcie będzie bazować na obecnej infrastrukturze i będzie służyć poprawie wydajności oraz zaspokojeniu lepszemu dostępowi do usług medycznych.

- 3) W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą, wymagane będzie zobowiązanie do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu.
- 4) Wspierane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane na podstawie zidentyfikowanych deficytów i potrzeb uwzględniających sytuację demograficzną i epidemiologiczną (odpowiednio identyfikowaną na poziomie województwa – w zależności od specyfiki podmiotu leczniczego i oferowanych przez niego usług) oraz faktycznego zapotrzebowania i dostępności infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem map zdrowotnych.
- 5) Wydatki ponoszone w ramach projektów dotyczących infrastruktury w zakresie opieki szpitalnej (w tym przygotowanie i ponoszenie w ich ramach wydatków) mogą być certyfikowane po wprowadzeniu map potrzeb w dziedzinie medycyny oraz rodzaju świadczeń zbieżnym tematycznie z zakresem danego projektu.
- 6) Inwestycje dotyczące infrastruktury w kontekście opieki koordynowanej mające na celu wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki (zarówno w kontekście deinstytucjonalizacji oraz tworzenia środowiskowych form opieki) mogą być współfinansowane od razu po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań (bez mapy potrzeb), pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji.
- 7) Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów będą kwalifikowalne pod warunkiem, że ich realizacja będzie uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.
- 8) Promowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.
- 9) Promowane będą projekty: efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową, przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych, a także działania w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej, oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Instrumenty finansowe - Nie dotyczy

Poddziałanie 10.1.2 Infrastruktura usług społecznych

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze dostosowanie infrastruktury społecznej do wyzwań demograficznych regionu

Przykładowe rodzaje projektów

1) inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie obiektów umożliwiających świadczenie usług w lokalnej społeczności 60 na rzecz osób niesamodzielnych, w tym działania wspierające integrację rodzin, w zakresie:

- a) usług opiekuńczych/asystenckich świadczonych w ramach dziennego domu opieki,
- b) usług opiekuńczych/asystenckich świadczonych całodobowo w ramach domu pomocy społecznej, innej placówki zapewniającej całodobową opiekę,
- c) usług opiekuńczych/asystenckich świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej jako element uzupełniający kompleksowego projektu.

2) inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie obiektów niezbędnych do rozwoju usług opieki nad dziećmi, w tym działania wspierające integrację rodzin⁶⁴, w formie:

- a) usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. żłobków (w tym przyzakładowych), oddziałów żłobkowych, klubów dziecięcych
- b) usług opieki dla dzieci do lat 6 świadczonych w lokalnej społeczności⁶⁶ w ramach alternatywnych form opieki dziennej

Typ beneficjentów

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, zgodnie z definicją w załączniku 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

1) Inwestycje EFRR 68 w ramach poddziałania 10.1.2 dotyczące osób niesamodzielnych nie mogą obejmować dużych instytucji o charakterze opiekuńczo-pobytowym świadczących usługi długoterminowej pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych.

2) Wsparcie powiązane będzie z procesem integracji społecznej, deinstytucjonalizacji usług włączając formy stacjonarne, jednak tam gdzie bardziej zasadne jest zastosowanie form instytucjonalnych ich wsparcie również będzie możliwe.

3) W ramach projektów realizowanych w ramach poddziałania 10.1.2 można finansować jedynie infrastrukturę usług świadczonych w lokalnej społeczności, w której usługi są świadczone w sposób:

- a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;
  - b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą;
  - c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem;
  - d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców.
- 4) Usługi opiekuńcze/ asystenckie świadczone w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej są możliwe do realizacji jedynie jako część kompleksowego projektu. Wydatki na ten cel mogą stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu.
- 5) Ze względu na zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup docelowych dla zapewnienia efektywności wsparcia, podejmowane interwencje muszą mieć charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy.
- 6) Budowa nowej infrastruktury jest finansowana pod warunkiem, że:
- a) zapewnienie infrastruktury nie jest możliwe w inny sposób;
  - b) budowa infrastruktury na danym terytorium została potwierdzona analizą potrzeb oraz analizą trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym.
- 7) Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w *Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020*.
- 8) Pozostałe limity i ograniczenia w realizacji projektów niewskazane w SZOOP 2014-2020 dla poddziałania 10.1.2 określone są w pozostałych dokumentach IZRPO WO niezbędnych dla przeprowadzenia procedury konkursowej, w tym w dokumentacji konkursowej oraz umowie o dofinansowanie.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty objęte:

- a) regionalną pomocą inwestycyjną:
  - 55% dla mikro, małych przedsiębiorstw,
  - 45% dla średnich przedsiębiorstw.
- b) pomocą de minimis - 70%.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Instrumenty finansowe - Nie dotyczy

Działanie 10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji

Cel i uzasadnienie działania

Poprawa jakości życia mieszkańców oraz stworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia na obszarach miejskich

Przykładowe rodzaje projektów

Realizacja kompleksowych projektów inwestycyjnych (**projektów rewitalizacyjnych**) wynikających z Lokalnych Programów Rewitalizacji, które będą się przyczyniać do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym (wspieraniu nie podlegają inwestycje polegające na budowie nowych obiektów), w tym:

- 1) odnowa fizyczna obszarów miejskich, zakładająca realizację przedsięwzięć inwestycyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy społeczne;
- 2) przebudowa, remont i adaptacja zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im nowych funkcji użytkowych (np. gospodarczych, społecznych, kulturalnych) sprzyjających poprawie życia mieszkańców;
- 3) tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju usług (wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wspieranie ekonomii społecznej, podejmowanie działań inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników);
- 4) realizacja działań na rzecz środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wspierania dostępu do usług;
- 5) inwestycje polegające na dostosowaniu infrastruktury zdegradowanych budynków/pomieszczeń w celu adaptacji ich do świadczenia usług w zakresie opieki nad osobami zależnymi, w tym starszymi i osobami z niepełnosprawnościami;
- 6) przebudowa, rozbudowa i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na tworzenie mieszkań chronionych, wspomaganych lub treningowych polegająca jedynie na inwestycjach w zakresie części wspólnych budynków mieszkalnych

Typ beneficjentów

- 1) jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- 2) jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- a) przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).);
- 3) jednostki sektora finansów publicznych;
- 4) organizacje pozarządowe;
- 5) kościoły i ich związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;

- 6) szkoły wyższe;
- 7) spółdzielnie mieszkaniowe.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Wsparciem mogą być objęte wyłącznie projekty ujęte w Lokalnych Programach Rewitalizacji.
- 2) Realizowane będą jedynie kompleksowe projekty inicjowane i koordynowane przez władze samorządowe, które będą przyczyniać się do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 3) Inwestycje w infrastrukturę muszą być elementem uzupełniającym działań społecznych i muszą odpowiadać na zdiagnozowane problemy społeczne.
- 4) Premiowane będą działania mające na celu rozwój usług opieki środowiskowej oraz działania komplementarne w stosunku do działań realizowanych ze środków EFS.
- 5) Działania mające na celu rewitalizację obszarów miejskich w regionie muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 6) W przypadku przedsięwzięć z zakresu kultury wysokość wsparcia nie może przekraczać 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych projektu.
- 7) Wsparcie dla usług w formie mieszkań o charakterze wspomagającym będzie odbywało się zgodnie z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz zgodnie z horyzontalnymi, krajowymi wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczącymi realizacji CT 9.
- 8) W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych występuje możliwość interwencji w części wspólne budynków mieszkalnych w tworzonych miejscach krótkookresowego pobytu.
- 9) Wsparcie w zakresie mieszkań chronionych jest realizowane zgodnie ze standardami, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. poz. 163). Pozostałe formy mieszkań wspomaganych muszą spełniać definicję usług świadczonych w lokalnej społeczności.
- 10) W ramach działania 10.2 wyodrębniona zostanie alokacja dla:
  - Opola i 4 ośrodków subregionalnych (Brzeg, Kędzierzyn-Koźle, Kluczbork, Nysa) oraz
  - pozostałych 30 miast województwa opolskiego.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

- Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%,
- W przypadku projektów państwowych jednostek budżetowych 100 %,

- Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 5 sierpnia 2015 r.* (Dz. U z 2015, poz. 1208),
- W ramach pomocy de minimis - 70%.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 10.3 E-usługi publiczne

Cel i uzasadnienie działania

Większa dostępność e-usług publicznych

Przykładowe rodzaje projektów

- 3) Rozwój elektronicznych usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego, w tym m.in. projektów z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-kultury, systemów informacji przestrzennej.
- 4) Digitalizacja zasobów kulturowych i naukowych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/lokalnego, a także zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do tych zasobów.
- 5) Rozwój infrastruktury informatycznej, w tym aplikacji i systemów bazodanowych, służących poprawie efektywności zarządzania oraz upowszechnianiu komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych (np. podpis elektroniczny, elektroniczny obieg dokumentów itp.).

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- administracja rządowa zespolona i niezespolona;
- przedsiębiorstwa (Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, związek międzygminny lub Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej,

obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).);

- szkoły wyższe;
- jednostki naukowe;
- organizacje pozarządowe.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Projekty weryfikowane będą zgodnie z kryteriami opartymi o dostępne rekomendacje Zespołu ds. koordynacji, powołanego przez Ministra Administracji i Cyfryzacji w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.
- 2) Premiowane będą projekty zapewniające współdziałanie z projektami realizowanymi w perspektywie finansowej 2007-2013.
- 3) Realizowane przedsięwzięcia powinny wykazywać kompatybilność i komplementarność z projektami realizowanymi w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, a także interoperacyjność z już realizowanymi bądź planowanymi do realizacji projektami dot. e-administracji.
- 4) Finansowane będą projekty, dla których zapewniona będzie gotowość legislacyjna niezbędna do osiągnięcia zaplanowanych celów. Wymagana jest rzetelna analiza kosztów i korzyści pozwalająca oszacować społecznoekonomiczną stopę zwrotu.
- 5) Inwestowanie w tzw. twardą infrastrukturę (tj. sprzęt, wyposażenie) możliwe jest jedynie, o ile warunkuje to realizację celów projektu, a dokonana analiza wykaże niedostępność zasobów w ramach administracji publicznej.
- 6) Projekty polegające na dostosowaniu systemów informatycznych świadczeniodawców do wymiany z Systemem Informacji Medycznej będą weryfikowane pod kątem komplementarności oraz nie dublowania funkcjonalności przewidzianych w krajowych platformach (P1 i P2).
- 7) W ramach PI 2c wspierane będą projekty, które będą miały pozytywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości i uproszczenie działań administracyjnych, efektywność kosztową oraz pozytywne oddziaływanie na środowisko.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

- Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%,
- Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1364).*

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

DZIAŁANIA DOSTĘPNE DLA PRZEDSIĘBIORSTW POŚREDNIO

Poddziałanie 2.1.1 Nowe produkty i usługi

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MSP.

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) wsparcie wdrożenia innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych, zwłaszcza wypracowanych w ramach OP I, poprzez instrumenty finansowe;
- 2) wsparcie inwestycji w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług, poprzez instrumenty finansowe;
- 3) wsparcie inwestycji w rozwój przedsiębiorstw zwiększających skalę ich działalności, wzrost zasięgu oferty, poprzez instrumenty finansowe.

Typ beneficjentów

- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Warunki dla projektów realizowanych przez odbiorców ostatecznych instrumentów finansowych:

- 1) Priorytetowe traktowane będą inwestycje zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.
- 2) Dodatkowe preferencje przewiduje się dla przedsiębiorstw ekologicznych oraz inwestycji ekologicznych.
- 3) Odrębne kryteria wyboru przedsięwzięć zostaną także zastosowane w przypadku przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju (działających do 24 miesięcy) oraz nowozałożonych (start-up).

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Pożyczki:

Minimalna wartość projektu – 2 mln PLN,

Maksymalna wartość projektu - 20 mln PLN.

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

W województwie opolskim wspierane będą fundusze pożyczkowe oraz fundusze poręczeniowe udzielające wsparcia przedsiębiorstwom z sektora MSP. Zgodnie z wynikami oceny ex-ante instrumentów finansowych w RPO WO 2014-2020 w PI 3c rekomendowane jest zastosowanie funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych.

Planuje się system wdrażania, w którym zgodnie z art. 38 Rozporządzenia ogólnego Instytucja Zarządzająca powierza zadania wykonawcze podmiotowi prawa publicznego lub prywatnego, wybranemu zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi. System ten podobny będzie do obowiązującego w latach 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca (lub Instytucja Pośrednicząca działająca w jej imieniu) dokona wyboru pośredników finansowych. Wybór ten dokonywany będzie w oparciu o ustawę z dnia 24 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Nie wyklucza się możliwości, że zasady wdrażania instrumentów finansowych zostaną dodatkowo określone w wytycznych programowych opracowanych przez IZRPO WO.

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

- 1) Fundusze pożyczkowe;
- 2) Fundusze doręczeniowe

Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych

Przedsiębiorstwa z sektora MSP.

Działanie 3.3 Odnawialne źródła energii

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Przykładowe rodzaje projektów

Wsparcie rozwoju energetyki w oparciu o źródła odnawialne, poprzez instrumenty finansowe

Typ beneficjentów

Podmiot wdrażający instrument finansowy.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Warunki dla projektów realizowanych przez odbiorców ostatecznych instrumentów finansowych:

- 1) Przedsięwzięcia wybrane do realizacji w ramach rozwoju obszaru OZE muszą uwzględniać ograniczenia wynikające z planowania przestrzennego na wszystkich szczeblach (krajowym, wojewódzkim i lokalnym), muszą być powiązane z lokalizacją poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii i ich potencjalnym wpływem na środowisko naturalne.
- 2) W trakcie oceny projektów brane będą pod uwagę aspekty dotyczące umiejscowienia inwestycji względem obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) oraz szlaków migracyjnych zwierząt.
- 3) Projekty dotyczące wytwarzania energii z odnawialnych źródeł oceniane będą pod kątem efektywności kosztowej (w tym najlepszego stosunku wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikającej z budowy danej instalacji) oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele Osi priorytetowej. Dodatkowo brane będą pod uwagę również inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkości redukcji CO₂).
- 4) Interwencja w zakresie instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw dotyczyć może wyłącznie komponentów i paliw drugiej / trzeciej generacji.
- 5) W przypadku wsparcia projektów dotyczących jednostek OZE wykorzystujących energię wody zastosowanie mają warunki dotyczące projektów mogących mieć wpływ na stan wód, które zostały wskazane w CT 5 opisanym w ramach Osi priorytetowej IV *Zapobieganie zagrożeniom*.
- 6) Potencjalne inwestycje powinny być zgodne z opracowanymi programami dotyczącymi ochrony powietrza, aby zapewnić zgodność z wymogami Dyrektywy w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Pożyczki:

Minimalna wartość projektu – 2 mln PLN

Maksymalna wartość projektu – 20 mln PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

W województwie opolskim wspierane będą fundusze pożyczkowe oraz fundusze poręczeniowe udzielające wsparcia przedsiębiorstwom z sektora MSP. Zgodnie z wynikami oceny ex-ante instrumentów finansowych w RPO WO 2014-2020 w PI 4a rekomendowane jest zastosowanie funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych.

Planuje się system wdrażania, w którym zgodnie z art. 38 Rozporządzenia ogólnego Instytucja Zarządzająca powierza zadania wykonawcze podmiotowi prawa publicznego lub prywatnego, wybranemu zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi. System ten podobny będzie do obowiązującego w latach 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca (lub Instytucja Pośrednicząca działająca w jej imieniu) dokona wyboru pośredników finansowych. Wybór ten dokonywany będzie w oparciu o ustawę z dnia 24 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Nie wyklucza się możliwości, że zasady wdrażania instrumentów finansowych zostaną dodatkowo określone w wytycznych programowych opracowanych przez IZRPO WO.

Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania

- 3) Fundusze pożyczkowe;
- 4) Fundusze poręczeniowe.

Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych

Przedsiębiorstwa z sektora MSP prowadzące działalność gospodarczą z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych

DZIAŁANIA DOSTĘPNE DLA PODMIOTÓW INNYCH NIŻ PRZEDSIĘBIORSTWA

Poddziałanie 2.2.1 Przygotowanie terenów inwestycyjnych

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze warunki do rozwoju MSP

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) inwestycje polegające na przygotowaniu terenu inwestycyjnego, w tym uzbrojenie terenu inwestycyjnego w media;
- 2) rozwój wewnętrznej infrastruktury niezbędnej do właściwego skomunikowania terenu inwestycyjnego, jedynie jako element projektu;
- 3) rozwój infrastruktury i terenów inwestycyjnych, w tym na obszarach powojkowych, przemysłowych, pokolejowych, popegeerowskich i nadanie im nowych funkcji gospodarczych.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- inne podmioty publiczne zarządzające terenami inwestycyjnymi, w tym powojkowymi, przemysłowymi, pokolejowymi i popegeerowskimi.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Wsparcie skierowane zostanie tylko do tych terenów inwestycyjnych, które wynikają z planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych JST – określone w planie jako tereny zabudowy usługowej lub tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej .
- 2) Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych, terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji.
- 3) Przedsięwzięcia będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany.
- 4) Inwentaryzacja istniejącej infrastruktury terenów inwestycyjnych powinna zostać ujęta strategii subregionu lub innym dokumencie zatwierdzanym na poziomie beneficjenta. Analizę dostępności terenów inwestycyjnych przeprowadza się w odniesieniu do obszaru realizacji projektu.
- 5) Analiza popytu na tereny inwestycyjne stanowić będzie element Studium Wykonalności Inwestycji – załącznika do wniosku o dofinansowanie.
- 6) Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną – jako element uzupełniający projektu – mogą stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu.

7) Wewnętrzna infrastruktura komunikacyjna, zgodnie z ustawą o drogach publicznych, to tzw. drogi wewnętrzne, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg.

8) Realizacja przedsięwzięć uwarunkowana będzie zapewnieniem właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych, finansowanego ze środków innych niż dostępne w ramach CT3 (np. środki własne beneficjenta lub w ramach projektu komplementarnego ze środków w ramach CT4, CT7 lub CT9, zgodnie z warunkami określonymi w UP).

9) Inwestycje dotyczące przygotowania terenów inwestycyjnych będą – wraz z odpowiednimi warunkami określonymi w UP - podlegały następującym mechanizmom:

proporcjonalny wkład EFRR związany z powierzchnią terenów inwestycyjnych niewykorzystaną do dnia zakończenia okresu kwalifikowalności Programu powinien zostać zwrócony przez beneficjenta;

proporcjonalny wkład EFRR związany z powierzchnią terenów inwestycyjnych wykorzystywaną przez duże przedsiębiorstwa powinien zostać zwrócony przez beneficjenta.

10) W umowie o dofinansowanie z beneficjentem zostaną określone zobowiązania dotyczące planowanych do utworzenia miejsc pracy na terenach inwestycyjnych.

11) Umowa o dofinansowanie określać będzie zobowiązania beneficjenta w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw MSP ulokowanych na wspartych terenach inwestycyjnych.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty nieobjęte pomocą publiczną - 85%

Projekty objęte pomocą de minimis – 70%

Projekty objęte pomocą inwestycyjną na infrastrukturę lokalną – zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).

Projekty objęte regionalną pomocą inwestycyjną:

Mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%

Średnie przedsiębiorstwa – 45%

Pozostałe przedsiębiorstwa – 35%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 2.2.2 Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze warunki do rozwoju MSP

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) inwestycje polegające na przygotowaniu terenu inwestycyjnego, w tym uzbrojenie terenu inwestycyjnego w media;
- 2) rozwój wewnętrznej infrastruktury niezbędnej do właściwego skomunikowania terenu inwestycyjnego, jedynie jako element projektu;
- 3) rozwój infrastruktury i terenów inwestycyjnych, w tym na obszarach powojkowych, przemysłowych, pokolejowych, popegeerowskich i nadanie im nowych funkcji gospodarczych.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- inne podmioty publiczne zarządzające terenami inwestycyjnymi, w tym powojkowymi, przemysłowymi, pokolejowymi i popegeerowskimi.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Wsparcie skierowane zostanie tylko do tych terenów inwestycyjnych, które wynikają z planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych JST – określone w planie jako tereny zabudowy usługowej lub tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej .
- 2) Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych, terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji.
- 3) Przedsięwzięcia będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany.
- 4) Inwentaryzacja istniejącej infrastruktury terenów inwestycyjnych powinna zostać ujęta w strategii ZIT/ strategii subregionu/ innym dokumencie zatwierdzanym na poziomie beneficjenta. Analizę dostępności terenów inwestycyjnych przeprowadza się w odniesieniu do obszaru realizacji projektu.
- 5) Analiza popytu na tereny inwestycyjne stanowić będzie element Studium Wykonalności Inwestycji – załącznika do wniosku o dofinansowanie.
- 6) Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną – jako element uzupełniający projektu – mogą stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu.
- 7) Wewnętrzna infrastruktura komunikacyjna, zgodnie z ustawą o drogach publicznych, to tzw. drogi wewnętrzne, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg.
- 8) Realizacja przedsięwzięć uwarunkowana będzie zapewnieniem właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych, finansowanego ze środków innych niż dostępne w ramach CT3 (np.

środki własne beneficjenta lub w ramach projektu komplementarnego ze środków w ramach CT4, CT7 lub CT9, zgodnie z warunkami określonymi w UP).

9) Inwestycje dotyczące przygotowania terenów inwestycyjnych będą – wraz z odpowiednimi warunkami określonymi w UP - podlegały następującym mechanizmom:

proporcjonalny wkład EFRR związany z powierzchnią terenów inwestycyjnych niewykorzystaną do dnia zakończenia okresu kwalifikowalności Programu powinien zostać zwrócony przez beneficjenta;

proporcjonalny wkład EFRR związany z powierzchnią terenów inwestycyjnych wykorzystywaną przez duże przedsiębiorstwa powinien zostać zwrócony przez beneficjenta.

10) W umowie o dofinansowanie z beneficjentem zostaną określone zobowiązania dotyczące planowanych do utworzenia miejsc pracy na terenach inwestycyjnych.

11) Umowa o dofinansowanie określać będzie zobowiązania beneficjenta w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw MSP ulokowanych na wspartych terenach inwestycyjnych.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty nieobjęte pomocą publiczną - 85%

Projekty objęte pomocą de minimis – 70%

Projekty objęte pomocą inwestycyjną na infrastrukturę lokalną – zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).

Projekty objęte regionalną pomocą inwestycyjną:

Mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%

Średnie przedsiębiorstwa – 45%

Pozostałe przedsiębiorstwa – 35%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 2.2.3 Przygotowanie terenów inwestycyjnych na obszarach przygranicznych

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze warunki do rozwoju MSP

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) inwestycje polegające na przygotowaniu terenu inwestycyjnego, w tym uzbrojenie terenu inwestycyjnego w media;
- 2) rozwój wewnętrznej infrastruktury niezbędnej do właściwego skomunikowania terenu inwestycyjnego, jedynie jako element projektu;
- 3) rozwój infrastruktury i terenów inwestycyjnych, w tym na obszarach powojkowych, przemysłowych, pokolejowych, popegeerowskich i nadanie im nowych funkcji gospodarczych.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- inne podmioty publiczne zarządzające terenami inwestycyjnymi, w tym powojkowymi, przemysłowymi, pokolejowymi i popegeerowskimi.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Wsparcie skierowane zostanie tylko do tych terenów inwestycyjnych, które wynikają z planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych JST – określone w planie jako tereny zabudowy usługowej lub tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej.
- 2) Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych, terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji.
- 3) Przedsięwzięcia będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany.
- 4) Inwentaryzacja istniejącej infrastruktury terenów inwestycyjnych powinna zostać ujęta w strategii ZIT/ strategii subregionu/ innym dokumencie zatwierdzanym na poziomie beneficjenta. Analizę dostępności terenów inwestycyjnych przeprowadza się w odniesieniu do obszaru realizacji projektu.
- 5) Analiza popytu na tereny inwestycyjne stanowić będzie element Studium Wykonalności Inwestycji – załącznika do wniosku o dofinansowanie.
- 6) Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną – jako element uzupełniający projektu – mogą stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu.
- 7) Wewnętrzna infrastruktura komunikacyjna, zgodnie z ustawą o drogach publicznych, to tzw. drogi wewnętrzne, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg.
- 8) Realizacja przedsięwzięć uwarunkowana będzie zapewnieniem właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych, finansowanego ze środków innych niż dostępne w ramach CT3 (np. środki własne beneficjenta lub w ramach projektu komplementarnego ze środków w ramach CT4, CT7 lub CT9 , zgodnie z warunkami określonymi w UP).

9) Inwestycje dotyczące przygotowania terenów inwestycyjnych będą – wraz z odpowiednimi warunkami określonymi w UP - podlegały następującym mechanizmom:

proporcjonalny wkład EFRR związany z powierzchnią terenów inwestycyjnych niewykorzystaną do dnia zakończenia okresu kwalifikowalności Programu powinien zostać zwrócony przez beneficjenta;

proporcjonalny wkład EFRR związany z powierzchnią terenów inwestycyjnych wykorzystywaną przez duże przedsiębiorstwa powinien zostać zwrócony przez beneficjenta.

10) W umowie o dofinansowanie z beneficjentem zostaną określone zobowiązania dotyczące planowanych do utworzenia miejsc pracy na terenach inwestycyjnych.

11) Umowa o dofinansowanie określać będzie zobowiązania beneficjenta w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw MSP ulokowanych na wspartych terenach inwestycyjnych.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Projekty nieobjęte pomocą publiczną - 85%

Projekty objęte pomocą de minimis – 70%

Projekty objęte pomocą inwestycyjną na infrastrukturę lokalną – zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).

Projekty objęte regionalną pomocą inwestycyjną:

Mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%

Średnie przedsiębiorstwa – 45%

Pozostałe przedsiębiorstwa – 35%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 2.3 Wzmocnienie otoczenia biznesu

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze warunki do rozwoju MSP

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Zawansowane i wyspecjalizowane usługi zwiększające zdolność MSP do budowania i wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku z zastosowaniem mechanizmów popytowych np. poprzez system voucherów dla MSP (wybór operatora dystrybucji środków).
- 2) Wsparcie rozwoju IOB dla świadczenia zaawansowanych, udoskonalonych usług dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw – dalsza profesjonalizacja usług IOB.

Typ beneficjentów

- operator systemu popytowego dla MSP;
- instytucje otoczenia biznesu, w tym jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną mające prawną siedzibę na terenie województwa opolskiego.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Priorytetowo traktowane będą inwestycje zgodne z RSIWO2020.
- 2) Dodatkowe preferencje przewiduje się dla przedsiębiorstw oraz inwestycji ekologicznych.
- 3) Odrębne kryteria wyboru przedsięwzięć zostaną zastosowane w przypadku przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju (działających do 24 miesięcy) oraz nowozałożonych (start-up).
- 4) Wsparcie do IOB kierowane będzie przede wszystkim w systemie popytowym, za pośrednictwem operatora, poprzez zastosowanie np. voucherów dla MSP.
- 5) Przedsięwzięcia w zakresie wsparcia IOB są ukierunkowane na świadczenie specjalistycznych usług IOB.
- 6) Przedsięwzięcia w zakresie **infrastruktury IOB** wspierane będą w bardzo ograniczonym zakresie przy spełnieniu następujących warunków, zgodnie z Umową Partnerstwa:
  - działalność IOB wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji;
  - IOB dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia;
  - przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych;
  - przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie, chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany;
  - w realizacji przez IOB specjalistycznych usług zapotrzebowanych przez konkretnych przedsiębiorców wykorzystywane są dostępne standardy świadczenia usług wypracowanych na poziomie krajowym;
  - IOB dążyć będą do prowadzenia działalności na zasadach rynkowych, w oparciu o otwartą konkurencję.
- 7) Podstawą do udzielenia wsparcia IOB będzie wykazanie potrzeb przedsiębiorstw w tym zakresie (planowane usługi nie powinny być oparte na założeniach).
- 8) Bezpośrednie wsparcie w zakresie dalszej **profesjonalizacji** usług okołobiznesowych może być przyznane IOB, które spełniają następujące kryteria:
  - IOB posiada strategię biznesową, która wyraźnie wskazuje różne źródła przychodów tej instytucji i potwierdza jej zdolność do działania w warunkach rynkowych i prowadzenia

działalności finansowo samowystarczalnej (lub stanie się stopniowo samowystarczalną do końca okresu kwalifikowalności);

□□IOB ma roczny plan działania, który zawiera orientacyjny wykaz projektów, usług do wdrożenia, zrealizowania, dostępne środki, niezbędne szkolenia, wymagany budżet i źródła finansowania. Wspierane projekty powinny być wyraźnie przedstawione w planach działania IOB;

□□IOB powinna zapewnić, że stosowane będą dostępne standardy świadczenia usług, opracowane na poziomie krajowym, europejskim, międzynarodowym;

□□IOB powinna wykazać się doświadczeniem w zakresie doradztwa, wspierania przedsiębiorców w rozwoju biznesowym (np. przedstawiając wyniki badania satysfakcji, liczbę świadczonych usług, ocenę świadczonych usług, itp.);

□□IOB zapewni monitorowanie świadczonych usług i przeprowadzi badanie satysfakcji, aby ocenić swoją skuteczność i sporządzić lepsze prognozy oparte na statystyce.

9) Pierwszeństwo będą miały projekty o największym udziale wkładu prywatnego.

10) Umowy o dofinansowanie określać będą zobowiązania beneficjentów (IOB) w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw, które skorzystały z nowych (zaawansowanych lub znacząco ulepszonych) usług.

11) W rok po realizacji projektu, IOB będą musiały udokumentować znaczące wykorzystanie nowych usług świadczonych na rzecz przedsiębiorstw.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną – 85%

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie ze schematami określonymi w rozporządzeniu ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, wymienionego w pkt 23.

W przypadku projektów objętych pomocą de minimis - 70%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Poddziałanie 3.2.3 Efektywność energetyczna w mieszkalnictwie

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Przykładowe rodzaje projektów

wsparcie modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z wymianą wyposażenia na energooszczędne, poprzez instrumenty finansowe.

Typ beneficjentów

Podmiot wdrażający instrument finansowy.

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia

Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe zamierzające inwestować w poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych przez nie zarządzanych.

Ww. podmioty na potrzeby realizacji wsparcia RPO WO 2014-2020 traktowane będą jak przedsiębiorstwa.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Warunki dla projektów realizowanych przez odbiorców ostatecznych instrumentów finansowych:

- 1) Warunkiem obligatoryjnym dla realizacji projektu w ramach działania jest istnienie *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej* dla obszaru planowanego do objęcia wsparciem.
- 2) Warunkiem wstępnym wsparcia dla inwestycji jest przeprowadzenie audytu energetycznego stanowiącego kompleksowy element projektu.
- 3) Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.
- 4) Priorytetowo będą wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii.
- 5) Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.
- 6) Wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Przez znaczne zwiększenie efektywności energetycznej należy rozumieć redukcję zużycia energii o co najmniej 25%.
- 7) Inwestycje w indywidualne urządzenia do ogrzewania (indywidualne źródła ciepła) muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii (powyżej 25%). Projekty mogą być wsparte

jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Preferencje uzyskają projekty, w efekcie których osiągnięta zostanie oszczędność energii na poziomie co najmniej 60%. Do dofinansowania nie będą kwalifikowały się przedsięwzięcia zakładające oszczędność energii poniżej 25%. Dane bazowe powinny wynikać z audytu energetycznego.

8) Dofinansowanie uzyskają projekty spełniające kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami w stosunku do planowanych nakładów finansowych, przy czym priorytetowo traktowane będą inwestycje dotyczące budynków o znaczącej funkcji społecznej.

9) W przypadku indywidualnych źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanej paliwa).

10) Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny charakteryzować się minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

11) Wsparcie projektów uwarunkowane będzie wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń.

12) Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej, będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Pożyczki:

Minimalna wartość projektu wynosi 2 mln PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Zgodnie z wynikami oceny ex-ante instrumentów finansowych w RPO WO 2014-2020 w PI 4c rekomendowane jest zastosowanie funduszy pożyczkowych.

Planuje się system wdrażania, w którym zgodnie z art. 38 Rozporządzenia ogólnego Instytucja Zarządzająca powierza zadania wykonawcze podmiotowi prawa publicznego lub prywatnego, wybranemu zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi.

System ten podobny będzie do obowiązującego w latach 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca (lub Instytucja Pośrednicząca działająca w jej imieniu) dokona wyboru pośredników finansowych. Wybór ten dokonywany będzie w oparciu o ustawę z dnia 24 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Nie wyklucza się możliwości, że zasady wdrażania instrumentów finansowych zostaną dodatkowo określone w wytycznych programowych opracowanych przez IZRPO WO.

Rodzaj wsparcia Instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania Fundusze pożyczkowe.

Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych

Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe zamierzające inwestować w poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych przez nie zarządzanych. Ww. podmioty na potrzeby realizacji wsparcia RPO WO 2014-2020 traktowane będą jak przedsiębiorstwa.

Działanie 4.1 Mała retencja

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona ochrona ludności i mienia przed skutkami zagrożeń naturalnych, w szczególności powodziowych

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) budowa, przebudowa, rozbudowa lub modernizacja budowli przeciwpowodziowych;
- 2) budowa, przebudowa, rozbudowa lub modernizacja zbiorników i polderów, posiadających rezerwę powodziową.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Wszystkie wybrane do realizacji przedsięwzięcia będą realizowane pod warunkiem zapewnienia pełnej zgodności inwestycji z wymogami prawa krajowego i UE, co oznacza że muszą być uwzględnione w dokumentach strategicznych spełniających wymogi *Ramowej Dyrektywy Wodnej* i *Dyrektywy Siedliskowej*. W związku z powyższym, projekty przeciwpowodziowe muszą być zgodne z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*³⁵ oraz planami zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzeczy wymaganych tzw. *Dyrektywą Powodziową*.
- 2) Współfinansowane będą tylko projekty nie mające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na liście nr 1 będącej załącznikiem do Masterplanu dla obszaru dorzecza Odry.

- 3) Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, znajdujących się na liście nr 2 będącej załącznikiem do Masterplanu dla obszaru dorzecza Odry, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry. Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry przez Komisję Europejską.
- 4) Ponadto projekty wspierane w ramach PI 5b realizowane będą zgodnie ze wskazaniem wynikającym z dokumentu *Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030/37*.
- 5) Rozwój form małej retencji³⁸ – projekty realizowane na obszarze jednego województwa.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
Nie dotyczy

Instrumenty finansowe
Nie dotyczy

Działanie 4.2 System wczesnego reagowania i ratownictwa

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona skuteczność reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) zakup środków transportu (np. samochody ratowniczo-gaśnicze) oraz sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych (np. pożary, zagrożenia ekologiczne, zagrożenia komunikacyjne związane z transportem kolejowym i drogowym);
- 2) zakup specjalistycznego sprzętu do likwidacji skutków klęsk żywiołowych i ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. podtopienia, powodzie, silne wiatry, intensywne opady śniegu).

Typ beneficjentów

- ochotnicze straże pożarne i ich związki;
- organizacje pozarządowe;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Interwencja RPO WO 2014-2020 w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców województwa opolskiego w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych polegała będzie na priorytetyzacji działań wynikającej z analizy zdiagnozowanych potrzeb w tym zakresie.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 6.1 Infrastruktura drogowa

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększona dostępność transportowa obszarów kluczowych dla rozwoju regionu oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach.

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) budowa dróg oraz obwodnic – drogi wojewódzkie;
- 2) przebudowa dróg oraz obwodnic – drogi wojewódzkie;
- 3) budowa dróg oraz obwodnic – drogi lokalne;
- 4) przebudowa dróg oraz obwodnic – drogi lokalne.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Premiowane będą projekty przyczyniające się do poprawy połączeń z siecią TEN-T.
- 2) Działania powinny poprawić bezpieczeństwo sieci drogowej oraz płynność ruchu drogowego, łagodząc korki i wąskie gardła w sieci dróg, promując integrację systemu transportu.
- 3) W trakcie oceny projektów brane będą pod uwagę aspekty związane z przystosowaniem do zmian klimatycznych, w tym pozytywne oddziaływanie na środowisko.
- 4) Inwestycje w drogi lokalne nie mogą stanowić więcej niż 15% alokacji programu przeznaczonej na transport drogowy w PI 7b.
- 5) Projekty realizowane w trybie pozakonkursowym muszą wynikać z listy projektów zawartej w Action Planie .
- 6) Wsparcie uzyskają przede wszystkim zadania na rzecz rozwoju dróg wojewódzkich, w tym wybrane odcinki pozwalające na włączenie do systemu dróg krajowych lub sieci TEN-T, wypełniające luki w sieci dróg pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi, miastami nie będącymi stolicami województw (regionalnymi i subregionalnymi), zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, wskazującą na problem dostępności transportowej tych miast, pełniących ważne funkcje w lokalnych rynkach pracy. Przedmiotowe inwestycje w infrastrukturę drogową mają na celu poprawę dostępności do terenów inwestycyjnych, przejść granicznych oraz obiektów i szlaków drogowych o kluczowym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego regionu.
- 7) Jednocześnie możliwa będzie realizacja inwestycji na drogach lokalnych (gminnych i powiatowych), jedynie wówczas, gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.
- 8) Możliwa będzie realizacja inwestycji na drogach lokalnych zapewniających konieczne bezpośrednie połączenia z istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi w ramach projektów komplementarnych OP VI do projektów głównych związanych z terenami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach OP II, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85 % - tryb konkursowy

Tryb pozakonkursowy – zgodnie z % dofinansowania wskazanym w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Działanie 6.2 Nowoczesny transport kolejowy

Cel i uzasadnienie działania

Zwiększony udział transportu kolejowego w przewozach towarowych i pasażerskich w regionie oraz poprawa jakości kolejowego transportu zbiorowego.

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) Modernizacja sieci kolejowej, infrastruktury dworcowej i przystankowej;
- 2) Rewitalizacja sieci kolejowej, infrastruktury dworcowej i przystankowej;
- 3) Zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego;
- podmioty zarządzające infrastrukturą kolejową.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Projekty powinny przyczyniać się do poprawy bezpieczeństwa ruchu, zwiększenia przepustowości linii kolejowych oraz podwyższenia prędkości i komfortu podróżowania.
- 2) Projekty wybrane do dofinansowania będą miały największy wkład w połączenia regionalne i drugorzędne (włączając w to linie dowozowe, jeśli to adekwatne).
- 3) Projekty wybrane do dofinansowania będą bardziej efektywne w ulepszaniu efektywności środowiskowej i bezpieczeństwa sieci kolejowej, unikaniu wąskich gardeł w sieci, zwiększaniu dostępności obszarów przemysłowych innych centrów ekonomicznych.
- 4) Projekty powinny mieć jak największą wartość socjoekonomiczną.
- 5) W trakcie oceny projektów brane będą pod uwagę aspekty związane z przystosowaniem do zmian klimatycznych, w tym pozytywne oddziaływanie na środowisko.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Zgodnie z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy) - Nie dotyczy

Instrumenty finansowe - Nie dotyczy

Działanie 10.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Cel i uzasadnienie działania

Lepsze warunki kształcenia zawodowego

Przykładowe rodzaje projektów

- 1) wyposażenie szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i narzędzia dydaktyczne gwarantujące wysoką jakość kształcenia w zawodzie;
- 2) modernizacja obiektów praktycznej nauki zawodu, w tym m.in. centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Typ beneficjentów

Podmioty działające w obszarze kształcenia zawodowego i ustawicznego:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.
- Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną.
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (niewymienione wyżej).

Forma prawna beneficjenta zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015, poz. 2009).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1) Projekt charakteryzować się będzie wysoką wartością i znaczeniem dla województwa opolskiego oraz będzie odzwierciedlał specyfikę regionalną i zaspokajał potrzeby i deficyty zidentyfikowane w diagnozie regionalnej.
- 2) Projekt uwzględniać będzie specjalizacje regionalne zgodne z RSIWO2020 i będzie realizowany w efekcie porozumienia partnerów.
- 3) Wsparcie infrastrukturalne szkolnictwa zawodowego odzwierciedlać będzie trendy demograficzne województwa opolskiego.
- 4) Działania mające na celu wsparcie infrastruktury szkolnictwa zawodowego dążyć będą do komplementarności w stosunku do działań realizowanych ze środków EFS i EFRR oraz będą uwzględniać dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 5) Pozostałe limity i ograniczenia w realizacji projektu niewskazane w SZOOP 2014-2020 dla działania 10.4 określone są w pozostałych dokumentach IZRPO WO niezbędnych dla przeprowadzenia procedury pozakonkursowej, w tym wezwaniu IZRPO WO 2014-2020 do złożenia wniosku o dofinansowanie oraz decyzji o dofinansowaniu.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85 %

Projekty objęte pomocą de minimis – 70%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Nie dotyczy

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

Przykładowe rodzaje projektów

Typ beneficjentów

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Instrumenty finansowe